

Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

En lag om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland (SOU 2018:31)

Allmänt

Utredningen behandlar ramarna för en ny lag om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland. Syftet med utredningen har varit att tillförsäkra att nödvändiga beslut om att ge och ta emot militärt stöd inom ramen för det svensk–finska försvarssamarbetet kan fattas med tillräcklig skyndsamhet samt att finska styrkor som lämnar stöd till Sverige ska ha de befogenheter i Sverige som är nödvändiga. Stora delar av utredningen faller normalt sett utanför Åklagarmyndighetens verksamhetsområde. Av den anledningen begränsar jag mitt yttrande till följande.

Befogenheten enligt skyddslagen (avsnitt 7.2.1)

Åklagarmyndigheten delar den bedömning som görs av utredningen, men följderna av sådana befogenheter bör utredas vidare. Av förslaget framgår att finsk militär styrka som lämnar stöd enligt lagen ska ha de befogenheter som skyddsvakt har enligt 11–14 §§ skyddslagen (2010:305). Det bör förtydligas och klargöras att med sådan befogenhet även följer den skyldighet som stadgas i 17 § skyddslagen i fråga om verkställda omhändertaganden, gripanden och beslag. Se även vad som anförs om myndighetsutövning i avsnittet nedan.

Befogenheter enligt polislagen (avsnitt 7.2.2)

I och med de befogenheter som lämnas finsk militär styrka enligt skyddslagen och polislagen kan frågor om tjänstefel enligt svensk lag aktualiseras. Denna fråga, och även frågor om anmälningsskyldighet vid misstanke om brott för

sådan utländsk styrka och till vem sådan upptäckt ska anmälas, bör utredas närmare, se bl.a. lag (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m.

Straffrättsliga och disciplinära befogenheter (avsnitt 7.2.3)

Såsom omnämns i betänkandet stadgar 2 kap. 7b § första stycket brottsbalken en inskränkning i åklagares rätt att väcka åtal. Emellertid inskränker inte denna bestämmelse åklagares eller polismans rätt och skyldighet att bedriva förundersökning och i vissa fall använda tvångsmedel. Utredningen behandlar inte närmare hur eventuella jurisdiktionskonflikter ska lösas och vilka intressen som ska ha företräde. Straffansvaret för en individ i en finsk militär styrka, som begår brott mot svensk lag eller under uppdrag som skyddsvakt åsidosätter vad som gäller för uppgiften, torde falla under såväl svensk som finsk jurisdiktion och kan tekniskt sett bli föremål för tvångsmedel inom Sveriges territorium enligt två olika staters lagstiftningar, något som inte torde vara önskvärt. Frågan om jurisdiktionskonflikter bör därför utredas närmare.

I detta ärende har rättschefen Lars Werkström beslutat efter föredragning av kammaråklagaren Mårten Alvinsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har också byråchefen Per Hedvall deltagit.

Lars Werkström

Mårten Alvinsson

Kopia till

Charlotta Myrén, verksledningen
Biblioteket, rättsavdelningen